

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše, v právní věci žalobce: **T. P. D.**, zastoupený Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 7. 2020, čj. CPR-22423-14/ČJ-2019-930310-V230, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2020, čj. 19 A 12/2020-26, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím Krajského ředitelství policie hl. města Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 5. 2019, čj. KRPA-485875-30/ČJ-2018-000022, bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žalobce (dále „stěžovatele“) podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a byla stanovena doba 2 let, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Současně byla podle § 118 odst. 3 téhož zákona stanovena doba k vycestování z území České republiky do 30 dnů od nabytí právní moci vydaného rozhodnutí o správním vyhoštění.

[2] Žalovaná k odvolání stěžovatele v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnila část výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně, a to pokud jde o délku, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, kterou namísto 2 roků stanovila na 6 měsíců. Ve zbytku žalovaná rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

[3] Rozhodnutí žalované stěžovatel napadl žalobou, kterou Městský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[4] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost. Současně s podáním kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku podle § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 120 s. ř. s. Návrh odůvodnil tím, že nepřiznání odkladného účinku by pro něj představovalo větší újmu, než může vzniknout jiným osobám. Stěžovatel by totiž musel v návaznosti na vydání napadeného rozsudku opustit území ČR, což by fakticky zamezilo účinku sledovaného podáním kasační stížnosti. Tato újma by byla ještě znásobena znemožněním účasti stěžovatele na soudním řízení. Stěžovatel žije v ČR již téměř 20 let, má zde zázemí, sestru, nezletilého syna, kterého navštěvuje a podílí se na jeho výživě a výchově. Současně nyní navázal vážný vztah s občankou ČR, se kterou bydlí ve společné

domácnosti a vztah trvá již 18 měsíců – v uzavření manželství jim brání současná pobytová situace stěžovatele. Stěžovatele je tak třeba považovat za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Podle stěžovatele navíc byla společenská nebezpečnost jeho protiprávního jednání vedoucího k rozhodnutí o správním vyhoštění zanedbatelná, protože šlo jen o jeden den neoprávněného pobytu. Na druhé straně přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout újma jiným osobám, ani nemůže být přiznání odkladného účinku v rozporu s veřejným zájmem, protože tímto zájmem je také ochrana procesních práv stěžovatele včetně práva na spravedlivý proces. Závěrem stěžovatel upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011-100, podle kterého může být pro výkon stěžovatelova práva na spravedlivý proces nezbytné, aby mohl po dobu řízení o kasační stížnosti setrvat v ČR, a to i když je zastoupen advokátem, jelikož za součást tohoto práva lze označit i právo vystupovat v řízení osobně a udílet zástupci osobně pokyny.

[5] Žalovaná ve svém vyjádření navrhla nepřiznání odkladného účinku. Jeho přiznání by totiž bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, aby se v ČR zdržovali pouze cizinci, kteří dodržují právní předpisy. Navíc pokud má mít správní vyhoštění náležitý efekt, musí jeho účinky nastat co nejdříve po zjištění protiprávního jednání. Při oddalování vycestování se cizinci jinak často pokouší o zintenzivnění rodinných vazeb, aby dosáhli nemožnosti vydat rozhodnutí o správním vyhoštění z důvodů nepřiměřeného zásahu do soukromého nebo rodinného života (§ 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců).

[6] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku následujícím způsobem. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. soud přizná na návrh stěžovatele po vyjádření žalované usnesením kasační stížnosti odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozsudku krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Zákon tedy pro přiznání odkladného účinku stanoví celkem tři předpoklady: výkon nebo jiné právní následky rozsudku by pro stěžovatele znamenaly újmu; tato újma je pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích kasačních námitek kasační stížností napadené výroky rozsudku (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení řízení ve věci samé.

[9] Tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozsudku by pro stěžovatele znamenaly újmu, je povinen stěžovatel, který se přiznáním odkladného účinku domáhá svým návrhem; nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popř. z rozsudkem krajského soudu aprobovaného rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu, kdy zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly sebedírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.

pokračování

[10] Žaloba proti rozhodnutí správním o vyhoštění má odkladný účinek ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Oproti tomu kasační stížnost v téže věci odkladný účinek nemá a Nejvyšší správní soud rozhoduje o jeho přiznání v souladu s výše citovanými ustanoveními. Podle judikatury zdejšího soudu však existují určité zvláštnosti ve vztahu k přiznávání odkladného účinku kasačním stížnostem ve věcech správního vyhoštění. Tato rozhodovací praxe je k přiznávání odkladných účinků poměrně vstřícná, protože zde právní důsledky správního rozhodnutí doléhají na stěžovatele zvláště tíživě. Nejvyšší správní soud již v usnesení z 19. 11. 2014, čj. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS, dospěl k závěru, že pokud je přezkoumáváno rozhodnutí o správním vyhoštění, je újma hrozící stěžovateli při výkonu takového rozhodnutí zřejmá z jeho samotné povahy. Taková újma spočívá jak v zajištění práva na spravedlivý proces, tak práva na respektování soukromého a rodinného života. K existenci takové možné újmy přitom musí zdejší soud přihlídnout i tehdy, jestliže stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku sám netvrdí žádné konkrétní skutkové okolnosti svého případu nebo neoznačí důkazy, jimiž lze prokázat možnost vzniku nenahraditelné újmy vzniklé nepřiznáním odkladného účinku. V usnesení z 29. 5. 2019, čj. 8 Azs 147/2019-22, Nejvyšší správní soud nicméně zdůraznil, že dosavadní judikatura zdejšího soudu ve věcech přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění nemůže být chápána jako důvod pro automatické přiznávání odkladného účinku kdykoliv, kdy o něj stěžovatel požádá, aniž by soud ve věci zkoumal naplnění výše uvedených požadavků stanovených § 73 odst. 2 s. ř. s. (ve spojení s § 120 téhož zákona). Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku je pak třeba brát v úvahu také nedávné usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v usnesení z 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019-38, v němž rozšířený senát dospěl k tomu, že obecně vyjádřený zájem stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem nemohou být bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku ve světle výše popsané právní úpravy a judikatury následujícím způsobem. Na prvním místě se zabýval nutností osobního kontaktu stěžovatele s jeho zástupcem a osobní účasti na řízení. Tyto stěžovatelem uváděné okolnosti nezakládají důvody pro přiznání odkladného účinku. Stěžovatelem uváděný rozsudek čj. 5 As 73/2011-100 byl totiž výslovně překonán výše uvedeným usnesením rozšířeného senátu čj. 8 Azs 339/2019-38. Stěžovatel se může osobně setkat se zástupcem po vzájemné domluvě také v zahraničí, popř. využít moderních prostředků komunikace, které v dnešní době umožňují bez zvýšených finančních nároků komunikaci na úrovni téměř srovnatelné s osobním setkáním. Pokud jde o osobní vystupování stěžovatele při jednání, je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud rozhoduje o kasačních stížnostech zpravidla bez jednání (§ 109 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Stěžovatel dále v návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že porušil zákon o pobytu cizinců jen zcela nepatrným způsobem. To je však okolnost z hlediska posuzování újmy, která by stěžovateli hrozila v důsledku výkonu nebo jiných právních následků rozsudku městského soudu, nevýznamná.

[13] Hlavní důvod pro přiznání odkladného účinku stěžovatel spatřuje v jeho rodinném a soukromém životě. Stěžovatel má v ČR sestru a nezletilého syna, kterého podle jeho tvrzení navštěvuje. Toto tvrzení sám stěžovatel neosvědčuje, avšak ze správního spisu plyne, že tomu tak je. Vzhledem k výše popsaným vstřícným podmínkám pak újma v podobě hrozícího odloučení od syna, byť s ním stěžovatel nežije ve společné domácnosti, postačuje k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a zdejší soud jej tedy z tohoto důvodu přiznal. Naproti tomu zmíněný 18měsíční vztah navázal stěžovatel až po propuštění z vězení a zrušení platnosti jeho povolení k trvalému pobytu, kdy mu muselo být zřejmé, že bude muset z ČR odcestovat.

Pro účely posuzování rodinného a soukromého života tedy není tento vztah relevantní, jak vyplývá z kritérií popsaných Evropským soudem pro lidská práva v rozsudku ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku (stížnost č. 55597/09). V tomto případě totiž norské úřady zahájili proces vedoucí k vyhoštění až několik let poté, co stěžovatelka spáchala spíše bagatelní trestní činy, a stěžovatelka při založení rodiny v mezidobí neměla důvod očekávat, že dojde k jejímu vyhoštění.

[14] Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vznikla újma jiným osobám či byl zásadně narušen důležitý veřejný zájem. Žalovaná ve vyjádření uplatnila totožnou argumentaci, se kterou se již zdejší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně zabýval a dospěl k závěru, že sama o sobě nepostačuje k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku (viz usnesení ze 7. 5. 2020, čj. 4 Azs 108/2020-23, či z 15. 6. 2020, čj. 7 Azs 108/2020-26). Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní definitivně výkon správního rozhodnutí, neboť přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozhodnutí toliko odkládají. I v případě, že je správní rozhodnutí vydáno ve veřejném zájmu, neznamená nutně odklad jeho účinků rozpor s takovýmto veřejným zájmem. K naplnění veřejného zájmu totiž může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel byl v minulosti odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10 let a 6 měsíců za závažnou trestnou činnost. Žalovaná však neuvádí, že by stěžovatel po propuštění představoval hrozbu z hlediska dalšího páchaní trestné činnosti, a závažnou trestnou činnost v minulosti páchanou stěžovatelem ani nezmínila. Povinností žalované je přitom hájit v řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku veřejný zájem. Lze proto důvodně předpokládat, že v tuto chvíli ani podle žalované nepředstavuje stěžovatel a jeho pobyt na území ČR z důvodu dřívější trestné činnosti v současné době ohrožení důležitého veřejného zájmu.

[15] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek, protože byly splněny všechny tři podmínky: (1) právní následky by pro stěžovatele znamenaly újmu na jeho rodinném životě, (2) tato újma není větší, než újma, která může vzniknout jiným osobám – vznik žádné takové újmy nehrozí, (3) přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, jak je vyloženo výše.

[16] Zbývá doplnit, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy a nelze z něj jakkoli předjímat budoucí meritorní rozhodnutí o podané kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS). Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. listopadu 2020

Milan Podhrázký.
předseda senátu